

Kommentti	Lausunnon antaja	Traficom in vastaus
<p>Ilmailuliitto korostaa AIP GEN 1.5 kohdan 2.2 (1) tärkeyttä, jonka mukaan TMZ-vaatimuksia ei sovelleta moottorittomiin ilma-aluksiin, moottoroituihin liitimiin, apumoottorilla varustettuihin purjelentokoneisiin, itselähteisiin purjelentokoneisiin, tai ilma-aluksiin, joissa ei ole latausjärjestelmää. Harraste- ja yleisilmailun kannalta on tärkeä, että kyseinen poikkeus transponderivyoöhykkeiden vaatimukseen tulee jatkossakin pysymään voimassa.</p> <p>Liitolajien harrastajien, ja muidenkin yleisilmailijoiden kokemuksien ja havaintojen mukaan lentoasemia ympäröivässä valvotussa ilmatilassa oleville transponderivyoöhykkeille on ollut vaikeampi saada lennonjohdoselvityksiä ilman transponderia, vaikka transponderivaatimus ei GEN 1.5 kohdan 2.2 mukaisesti ole koskenut heitä. Ilmailuliitto näkee tärkeänä, että ilmaliikennepalveluysiköt ja lennonvarmistushenkilöstö on perehdytetty tiettyjen ilma-alusten vapautukseen transponderivaatimuksesta, ja että ilma-aluksille, joita transponderivaatimus ei koske, myönnetään ilmaliikennepalveluelimien toimesta samalla tapaa selvityksiä lähi- ja lähestymisalueille transponderivyoöhykkeen perustamisen jälkeenkin.</p> <p>Transponderivyoöhykkeiden perustamiselle on ilmatilamuutosesityksessä ilmoitettu perusteluiksi myös U-Space ilmatilaan liittyviä asioita. U-Space ilmatilaan ei vaadita transponderia, vaan tunnistautumiseen käy ADS-B laite tai matkapuhelin. Ilmailuliitto näkee tärkeänä, että U-Space rakennetaan näihin vaatimukseen perustuen. Transponderivaatimuksia ei tule laajentaa U-Spaceen, tai muihinkaan uusiin ilmatilan osiin.</p>	<p>Suomen Ilmailuliitto ry (SIL)</p>	<p>Poikkeuksia transponderivaatimuksista koskeva Suomen ilmailukäsikirjan (AIP) kohdan GEN 1.5 alakohta 2.2 tulee säilymään, eikä siihen olla tekemässä ainakaan poikkeuksia supistavaa muutosta.</p> <p>Mahdollisesti perusteeton selvitysten saamisen vaikeus liittyy Fintrafficin toimintaan lennonvarmistuspalvelun tarjoajana ja tulisi suunnata sille asianmukaisia palautekanavia pitkin. Myös ilmatilaluokka vaikuttaa mahdollisuuksiin saada selvitys toimimiseen ilman transponderia.</p> <p>Pitää paikkansa, että U-Space-toiminnassa ilma-alusten havaittavaksi tekemiseen voidaan käyttää muitakin keinoja kuin transponderia. Tästä on lisätty perustelumuistioon erillinen maininta. U-Space-sääntelyä selostetaan perustelumuistiossa lähinnä siitä syystä, että Fintraffic mainitsee ilmatilarakenteen muutoksia koskevassa hakemuksessaan yleisellä tasolla, että U-Space-toiminta edellyttää turvallista ja tehokasta integrointia miehitetyn ilmailun, ATM-palvelujen, ANS-palveluntarjoajien sekä viranomaisten välillä. Mahdollisen U-Space-ilmatilan perustamisen yhteydessä tunnistautumistavat määritetään ja sidosryhmillä on oikeus lausua asiasta.</p> <p>U-Space-ilmatilaa koskevat varustevaatimukset perustuvat viime kädessä EU-sääntelyyn (komission täytäntöönpanoasetukset 2021/664 ja 2021/666).</p>
<p>FPA on tyytyväinen perustelumuistion lähtökohtaan, jossa transponderivyoöhykkeitä perustamalla parannetaan lentoturvallisuutta ilmatilannekuvan parantumisen myötä. FPA puoltaa ehdotettujen transponderivyoöhykkeiden perustamista.</p> <p>Koska Suomessa jo harjoitetaan määräyksen OPS M1-6 (Mittarilentotoiminta ilman lennonjohto- tai AFIS -palvelua) mukaista toimintaa, tulisi tässä määräyksessä perustaa myös edistyksellisesti esitetyn Nummelan lentopaikan (EFNU) radiovyoöhykkeen mukainen transponderivyoöhyke. Lisäksi kaikkien lentopaikkojen, joilla on käytössä mittarilento-</p>	<p>Suomen Lentäjäliitto ry (FPA)</p>	<p>Yleensä niille lentopaikoille, joilla on käytössä mittarilentomenetelmä, on määritetty radiovyoöhyke (RMZ). Transponderivyoöhykettä ei pidetä välttämättömänä vaatimuksena, eikä ilmatilankäytön rajoituksia tulisi asettaa enempää kuin on tarpeellista.</p>

<p>lähestyminen, tulisi olla transponderivyöhykkeitä myös lennonjohdon tai AFIS-palvelun ollessa suljettu.</p>		
<p>Ehdotan tarkennusta määräyksen osaan, jossa luetellaan lentolaitteita, joita määräys EI koske:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lisätään moottoripurjekoneet ko. kohtaan. <p>Perustelu: Moottoripurjekonetta voidaan käyttää purjelentoon lähes itselähtevän purjekoneen tavoin. Purjelennossa transponderin kulutus on huomattava osa koneen sähkönkulutusta. Toissijaisesti transponderi on erittäin hankalasti asennettavissa esim. Fournier sarjan koneisiin sekä muihin iäkkäämpiin koneisiin kuten Falkeen.</p>	<p>Yksityishenkilö</p>	<p>Transponderivaatimuksesta myönnetyt poikkeukset eivät itse asiassa perustu tähän määräykseen, vaan ne esitetään Suomen ilmailukäsikirjan (AIP) osassa GEN 1.5. Kyseisen AIP-kohdan sisältöä kuvataan määräyksen perustelumuiotiossa.</p> <p>Traficom pitää ehdotusta moottoripurjelentokoneiden lisäämisestä ao. kohtaan hyvänä, ja vie ehdotuksen eteenpäin lennonvarmistuspalvelun tarjoajalle mahdollista ilmailukäsikirjan muutosta varten.</p>